

EL PAPER DE LA BANCA EN EL CREIXEMENT SOCIOECONÒMIC D'ANDORRA

EL PAPER DE LA BANCA EN EL CREIXEMENT SOCIOECONÒMIC D'ANDORRA

Disposar d'un sistema financer propi és essencial per al desenvolupament de l'economia del territori

Els bancs són institucions que, en una economia de lliure mercat, ajuden a connectar l'estalvi i la inversió, per la qual cosa tenen un paper crucial en el desenvolupament econòmic d'un país. D'una banda, tenen la capacitat d'estimular i rebre l'estalvi d'una societat i, de l'altra, el distribueixen entre els particulars i les empreses que ho necessiten per portar a terme les seves activitats de **consum i d'inversió**. A més, també ajuden a finançar les administracions públiques, que poden així acomplir les seves inversions per millorar i **desenvolupar un territori**. A banda d'aquesta activitat d'intermediació financera, el sector bancari també és l'encarregat de proporcionar una garantia de seguretat en els sistemes de pagament que la població utilitza en el seu dia a dia, començant per les targetes de crèdit. Uns serveis que, malgrat ser sovint poc valorats pels usuaris, requereixen d'un esforç tecnològic i de recursos constants, en línia amb la seva ràpida evolució cap a la sofisticació, la digitalització i l'eficiència. Un sistema de pagament àgil és també essencial per fer que el diner es mogui a gran velocitat. D'aquesta manera, les transaccions es poden liquidar més ràpidament i això fa alliberar el diner més de pressa per tal que es pugui tornar a invertir en nous projectes.

Es pot considerar que, per a l'economia, la banca és com la sang per al cos humà: els bancs fan que el diner flueixi pel mercat, ajuden a fer una **canalització eficient** d'aquest diner, cercant projectes productius i amb potencial econòmic i social. Cal tenir en compte que una de les causes de les dificultats econòmiques

que pateixen els països en vies de desenvolupament és precisament la poca implantació de la banca i la dificultat que tenen els ciutadans per accedir als seus serveis, fet que provoca molts entrebancs per poder emprendre projectes i negocis.

El paper que té la banca andorrana a l'economia del país és encara més paradigmàtic. La importància del negoci de banca privada, que ha permès recollir molts estalvis de clients forans, ha fet que el sector, si es compara amb el de qualsevol altre territori de mides similars, tingui unes dimensions molt superiors i **un excedent de liquiditat** que ha ajudat i ajuda d'una manera molt clara al desenvolupament del teixit econòmic i social del país. A més, cal posar en relleu la importància que té per a un territori disposar d'un sistema financer propi: si els bancs que hi operen tenen els seus centres de decisió molt lluny, és molt difícil entendre la idiosincràsia d'una societat i les seves necessitats de finançament i, com a conseqüència, l'economia local perd molta empenta.

Aquest suport a la prosperitat d'un territori s'evidencia encara més en situacions de crisi sobrevingudes com la que s'està afrontant actualment. La crisi sanitària provocada per la COVID-19 ha fet que els cinc bancs d'Andorra, sota el paraigua de l'Associació de Bancs Andorrans, hagin treballat amb una sola veu conjuntament amb el Govern per ajudar a implementar les millors mesures per **minimitzar els efectes** que la pandèmia està provocant en l'economia del país.

Una banca que es reforça davant els reptes actuals

Abans d'entrar en el detall de com la banca andorranca contribueix al desenvolupament socioeconòmic del país, analitzem com és el negoci bancari en l'actualitat i els reptes que està afrontant la plaça andorranca. Certament, els bancs del Principat han patit uns canvis de tal transcendència que han provocat que la manera actual de fer banca no tingui res a veure amb la que es feia fa tan sols 10 anys.

D'una banda, el context regulatori internacional derivat de la crisi financera del 2008 ha fet desaparèixer una part del negoci històric de banca privada, que era molt captiu i rendible, i ha obligat els bancs a **canviar el seu model de negoci** per transposar tota la normativa i adoptar els mateixos estàndards que qualsevol banc europeu en matèria de regulació, supervisió i transparència. Aquest procés s'ha fet més ràpidament que la resta de bancs europeus malgrat tractar-se d'entitats molt més petites, i ha suposat que avui en dia haguem de disposar de molts més recursos que no estan destinats a prestar serveis al client, sinó a assegurar el control intern. Així, l'enduriment de la regulació ha provocat que, per realitzar la mateixa activitat, es necessiti més capital, de manera que els bancs -no només els d'Andorra sinó els de tot Europa- siguin ara empreses menys rendibles des del punt de vista de l'accionista. Amb tot, les noves exigències regulatòries també aporten aspectes positius: una solidesa i unes capacitats més importants per absorbir pèrdues i evitar que un problema en un banc pugui arrossegar la resta de sectors econòmics.

Un altre factor que ha influït en el canvi de model de negoci és la reducció dels marges, tant en banca privada com, sobretot, en banca comercial, a causa de la baixada dels tipus d'interès i de la forta competència que s'ha generat tant a escala internacional com local.

Els **tipus d'interès negatius**, una situació que perdura des de l'any 2016, comporta per a les entitats bancàries una clara pèrdua de rendibilitat. Es tracta d'una política monetària del Banc Central Europeu que, si bé té com a objectiu abaratir els crèdits per incentivar l'economia, perjudica especialment els bancs. D'una banda, no solament perquè els dipòsits ja no donen rendibilitat, sinó perquè actualment els bancs han de pagar per dipositar els diners dels clients al mercat interbancari internacional. I de l'altra, perquè els tipus d'interès negatius redueixen els marges dels préstecs que concedeixen. Aquesta situació, amb la qual les entitats tenen clar que encara hauran de conviure durant uns quants anys, afecta més directament el negoci de banca comercial que el de banca privada. Això és així perquè en banca privada no es capta capital per prestar-lo, sinó per gestionar-lo i invertir-lo, a canvi d'unes comissions que no van lligades als tipus d'interès del moment. Per tant, en la mesura que l'entitat sigui capaç de trobar unes condicions del mercat financer d'actius favorables, pot continuar amb la seva activitat sense veure's afectada per les polítiques monetàries laxes.

Malgrat el canvi de model de negoci, els recursos gestionats de la plaça andorrana han crescut un 80% des del 2010

Però aquí no acaben els reptes als quals ha de fer front la banca del segle XXI. Cal adaptar-se a les **noves exigències dels clients**, així com a l'aparició de noves empreses tecnològiques que ofereixen serveis financers digitals. Els usuaris de serveis bancaris són ara molt més digitals, més exigents i menys pacients, i això empeny les entitats a desenvolupar molta tecnologia per tal de satisfer aquestes exigències d'immidatesa, agilitat i de servei personalitzat en qualsevol moment del dia. En el cas dels clients de banca privada, si bé fa 20 anys tenien una confiança total en el banc perquè el seu coneixement en matèria d'inversions era en general limitat, ara són molt més exigents quant als productes, els rendiments i el tipus de servei que volen rebre.

En una societat on la maduresa digital de la població va a l'alça i on cada cop s'utilitza menys el diner en efectiu, els clients, ja siguin particulars, empreses o societats de gestió de patrimonis, necessiten eines digitals cada cop més sofisticades: banca electrònica, banca mòbil, passarel·les de pagaments, solucions per a vendes no presencials, sistemes de pagament cada cop més innovadors, aplicacions digitals de gestió de carteres, etc. Tot plegat fa accelerar la transformació tecnològica dels bancs, la qual, alhora, contribueix a esperonar la societat cap al camí de la digitalització, i fa necessari disposar d'arquitectures del *core* bancari més obertes que permetin la integració de noves aplicacions.

Una part d'aquestes noves aplicacions arriba a través dels nous competidors tecnològics que s'estan especialitzant en segments d'activitat que fins ara només prestaven els bancs, sobretot relacionats amb serveis de pagament, i amb els quals les entitats tradicionals han de mirar de **convivre-hi de manera intel·ligent**. La plaça financera andorrana considera que és un error fer veure que no existeixen, però també que és equivocat voler lluitar contra tots ells, perquè els bancs sempre aportaran un servei més personalitzat i de més valor afegit que les anomenades *fintech*. Així, cal cooperar amb aquestes noves companyies, ja sigui invertint en tecnologia per oferir el mateix servei o teixint-hi aliances per subministrar aquests serveis a través seu, considerant-ho com una oportunitat per guanyar eficiència i agilitat. Un exemple són les aplicacions de pagament que ofereixen les grans marques de dispositius mòbils (Apple Pay, Google Pay, etc.), que requereixen que els bancs hagin de fer inversions importants per posar-se en mans d'aquests operadors i poder integrar els seus serveis. El que és evident és que aquests nous competidors també estan canviant el model de negoci, que està passant d'una banca tradicionalment molt ben integrada a un escenari de servei molt més descentralitzat.

La capacitat de resiliència, el servei diferenciador i les elevades ràtios de liquiditat i solvència són les claus per adaptar-se al nou escenari

Tots aquests canvis dels darrers anys han provocat que la banca andorrana hagi perdut clients, però també que se n'hagi buscat de nous gràcies, en bona part, a l'**expansió internacional** que moltes entitats han dut a terme. Per a aquests bancs, el focus de negoci ha passat de centrar-se en Andorra a ser global. De fet, tot i l'entorn desfavorable, els 10 últims anys els recursos gestionats han passat dels aproximadament 27.500 milions d'euros l'any 2010 als 50.000 milions el 2020.

En canvi, en el mateix període, els beneficis s'han reduït gairebé a la meitat (de 200 milions d'euros el 2010 a 112 milions d'euros el 2019). Aquesta pèrdua de rendibilitat s'ha compensat afinant molt més la gestió interna, amb grans inversions en la digitalització de processos per aconseguir rebaixar els costos dels serveis, amb la reestructuració de negocis que no funcionaven i amb la **tarificació d'alguns serveis que fins ara no havia estat necessari valoritzar**. Aquest darrer punt és una tendència cap a la qual tota la banca europea s'està encaminant per poder mantenir el compte de resultats, malgrat les dificultats que suposa fer veure al client que es tracta de serveis que aporten un valor afegit. El canvi de model de negoci també s'ha traduït en una més gran especialització de cada banc de la plaça, cadascun d'ells posant el focus en les activitats en què tenen una més gran experiència, i això ha portat més efectivitat i qualitat.

Però, sobretot, si la banca andorrana manté avui en dia la seva activitat i el mateix nombre d'entitats, si cap d'elles ha tingut la necessitat de fusionar-se per sobreviure, ha estat per la capacitat d'oferir un **servei**

diferenciador i amb valor afegit per a cada segment de consumidor. El sector té clar que una empresa que només busqui sobreviure amb estalvi de costos no té futur. I la clau està en donar al client allò que necessita, fer-lo sentir especial, donar-li una bona atenció i oferir-li els mitjans més capdavanters.

De fet, un dels punts forts del sector bancari andorrà és la seva **capacitat de resiliència i de superació en moments difícils**, en consonància amb la resta de sectors econòmics del país. I això és gràcies als seus més de 85 anys d'experiència, al coneixement que es té del negoci i del bon servei que presta en relació amb d'altres places bancàries, la qual cosa ha permès mantenir part del negoci de banca privada i créixer en els mercats internacionals on s'ha instal·lat per dur a terme aquesta activitat. En banca comercial, les entitats andorranes no tenen res a envejar a cap altre banc europeu, atès que presten els mateixos serveis amb uns preus similars o inferiors, i amb una atenció al client substancialment millor.

I per tancar el cercle, un altre factor diferencial de la banca andorrana és el fet d'estar formada per entitats petites i gestionades de manera eficient, amb unes xifres de **solvència i liquiditat superiors** a les dels sistemes bancaris dels països de l'entorn.

El gran potencial de solvència que han mantingut les entitats andorranes s'explica en bona mesura per la necessitat de compensar l'absència d'un **prestador d'última instància**, és a dir, pel fet de no tenir accés al finançament del Banc Central Europeu.

Rol essencial en l'impuls de l'economia

Al llarg de la seva història, els bancs andorrans han tingut un rol essencial en l'impuls i l'acompanyament del desenvolupament econòmic del país. Segurament l'evolució històrica d'Andorra no hauria estat la mateixa sense la capacitat de finançament que han tingut els bancs, la qual ha estat molt més alta pel fet de no haver-se limitat a ser entitats locals amb clients locals i haver desenvolupat una activitat de banca privada que ha portat un gran volum de clients internacionals.

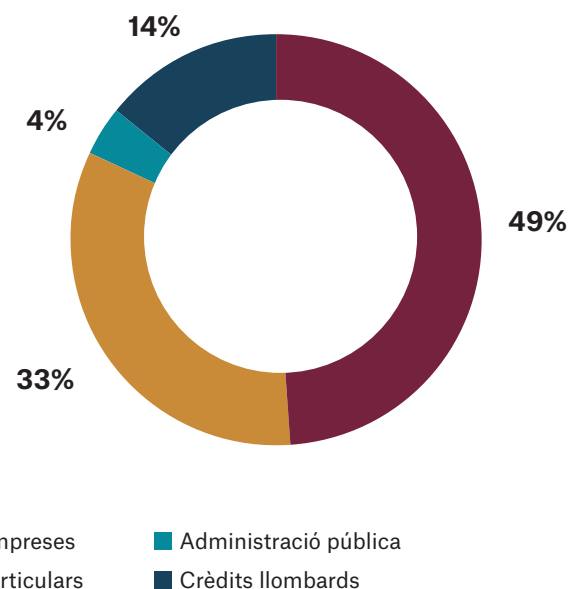
La banca contribueix al desenvolupament econòmic a tres nivells: **finançant l'economia real, amb la creació de llocs de treball qualificats, i a través dels impostos que s'apliquen al sector.** L'ajut a l'economia nacional s'assoleix a través dels crèdits que concedeixen a particulars i empreses per tal que puguin satisfer les seves necessitats de consum i dur a terme nous projectes i inversions, potenciant alhora el sector immobiliari a través dels préstecs hipotecaris. A més, fins l'any 2010, la banca era el finançador exclusiu de l'administració pública, cosa que ha contribuït a fer possibles les grans inversions de país.

El volum d'inversió creditícia dels bancs és d'uns **6.000 milions d'euros**, unes dotze vegades el presupost del Govern, que s'han injectat en l'economia del país per generar treball, projectes i prosperitat. Cal tenir en compte que la inversió creditícia no deixa de ser una línia de negoci dels bancs, els quals són els primers interessats que hi hagi demanda per finançar projectes interessants i viables. Per això, si aquesta activitat no és superior, no és perquè la banca no tingui la liquiditat suficient, sinó perquè el mercat és molt petit en comparació amb els recursos que gestionen, i la concessió de crèdits s'ha de fer sota una estricta anàlisi de riscos per assegurar-se que podrà ser retornat, ja que es tracta de recursos que no són propietat del banc. A tot això cal sumar-hi el nou marc normatiu,

que també ha portat a una regulació més estricta en l'atorgament de crèdits. El tret diferencial és que, en tractar-se d'un mercat molt reduït, els bancs tenen un coneixement molt aprofundit dels clients, cosa que els permet ser molt acurats a l'hora d'entendre els seus negocis i les seves necessitats de crèdit.

Dels 6.000 milions d'euros d'inversió creditícia, un **49% corresponen a crèdits destinats a empreses**, un 33% a particulars i un 4% a finançament de l'administració pública. El 14% restant es destina a crèdits llombards, un tipus de préstecs que es concedeixen en banca privada per invertir en valors. En els últims quatre anys, el nombre total d'hipoteques concedides pels cinc bancs del país ha crescut un 34%, arribant a les 711 durant l'any 2019. La pandèmia ha provocat una caiguda del 10% en el nombre total d'hipoteques formalitzades, mentre que el volum s'ha incrementat en un 2% respecte a l'exercici 2019. A tancament del 2020 s'havien formalitzat 640 hipoteques per un valor de 286 milions d'euros, la gran majoria de les quals (85%) corresponen a hipoteques per a ús residencial.

Inversions creditícies

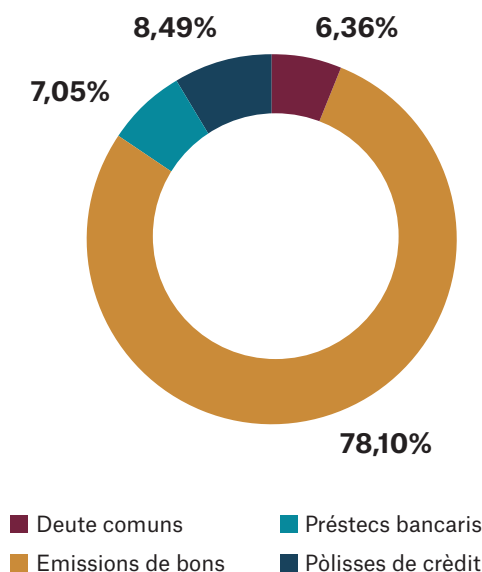
La diversificació de l'endeutament d'Andorra ha rebaixat el pes que suporten els bancs del país fins al 51,8%

Fins fa 10 anys, l'administració pública es finançava únicament a través dels bancs del país. El 2010, i seguint els criteris de les agències de ràting que avaluen la salut financera dels estats, el Govern va començar el camí per diversificar el seu deute públic, primer amb emissions de bons de l'Estat obertes als privats, que també es canalitzen a través dels bancs nacionals i, més recentment –a mitjans del 2020– amb les primeres emissions al mercat internacional i subscripcions de crèdits a institucions estrangeres. El sector bancari andorrà ho veu una bona mesura, no perquè no tingui la suficient liquiditat i solvència per continuar assumint tot el deute, sinó perquè és saludable per a un país tenir més opcions de finançament, i més en la situació de crisi que es viu a causa de la COVID-19. Els bancs veuen positivament aquesta gestió de les finances públiques i el fet que es mantinguin nivells d'endeutament baixos, que re-

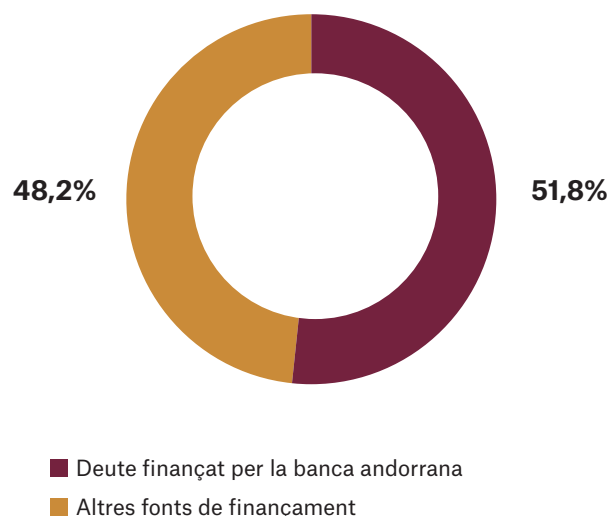
presenten una garantia per als bancs i la solvència del país.

Això ha permès que, malgrat la pandèmia, el deute andorrà es mantingui encara en uns nivells força raonables: a finals del 2019 representava el 35,4% del Producte Interior Brut (PIB) i la previsió a tancament de 2020 és d'assolir el 43,76%. Del total de 1.178 milions d'euros d'endeutament, 75 milions corresponen als comuns, finançats íntegrament pels bancs andorrans, i la resta és deute del Govern, majoritàriament en forma d'emissions de bons del Principat (920 milions d'euros), tot i que també hi ha 83 milions d'euros en préstecs bancaris i 100 milions en pòlisses de crèdit. De resultes d'aquesta diversificació del deute, actualment els bancs del país financen el **51,8% del deute andorrà**, incloent préstecs, pòlisses i emissió de bons del Principat en cartera pròpia.

Deute públic

Deute públic finançat per la banca andorrana

El sector financer representa gairebé un 20% del PIB i dona feina directa a un 5% dels assalariats del país

S'ha de destacar també que durant el mes de setembre es va realitzar la primera emissió de bons andorrans, per un valor de 180 milions d'euros, destinada al mercat internacional que va tenir una molt bona acollida per part dels inversors internacionals.

A banda de les contribucions directes al sistema econòmic del país, l'impacte que té la plaça financera andorrana en la societat va molt més enllà. El sector representa gairebé un **20% del PIB i dona feina directa, qualificada i permanent, a un 5% del total dels assalariats del país**, amb uns salaris superiors a la mitjana i amb un personal d'un perfil tècnic i qualificat. A més, malgrat el canvi de model de negoci dels darrers anys, el nombre de treballadors que destinen les seves capacitats professionals a l'àmbit financer no només no s'ha reduït sinó que és un 7% superior al de l'any 2010. I si es comptabilitzen els treballadors tant d'Andorra com de les seues a l'estranger, l'augment ha estat del 50%. Tant el poder adquisitiu dels empleats com l'anomenat

'turisme financer' que històricament ha generat la banca andorrana repercuteixen positivament en la resta de sectors econòmics del país.

El sector bancari també repercuteix en la millora de la societat retornant una part dels seus beneficis en forma de suport social. Es tracta d'una voluntat que des de sempre han portat implícita en el seu ADN, lligada al fet de ser una activitat rendible i amb mitjans per dedicar recursos al benestar social de la comunitat i per garantir un entorn pròsper i sostenible. Així, a banda de fer contribucions a projectes i causes importants per a la societat andorrana i de procurar que hi hagi oportunitats per a tothom, el sector també dedica esforços a minimitzar l'impacte mediambiental del seu negoci, a garantir-ne un funcionament socialment responsable, i a canalitzar el capital dels seus clients cap a projectes sostenibles, per poder deixar una societat com a mínim una mica millor de com l'ha trobat.

La banca com a part de la solució de la crisi sanitària

Des de l'esclat de la crisi sanitària derivada de la COVID-19, el sector bancari andorrà ha actuat com a facilitador en la tasca d'assegurar l'estabilitat d'Andorra. La crisi sanitària ha agafat la banca andorrana en un moment de transformació i reforçament de la seva solvència, fet que li ha permès donar suport als seus clients per fer front a les dificultats de la pandèmia, garantint un entorn pròsper i una societat millor.

En primer lloc, els bancs han treballat amb el Govern en el procés d'implementació de les mesures per fer front a les conseqüències de la crisi i han estat la **correctja de transmissió dels crèdits tous i les carències** de capital i d'interessos, que han permès congelar fins a 12 mesos les quotes dels préstecs dels clients. La canalització d'aquestes ajudes, en comparació amb com han funcionat a d'altres països, es va fer d'una manera molt àgil, per garantir que arribessin ràpidament als beneficiaris. I tots cinc bancs, per iniciativa pròpia, les han complementat amb les anomenades carències sectorials, amb un abast una mica més ampli per poder arribar a més famílies i empreses amb dificultats. La sensibilitat que ha tingut el Govern a l'hora d'establir una garantia estatal per als crèdits tous ha estat clau per evitar afectar la regulació i el sistema de provisions del sector financer; i l'esforç que ha fet l'Executiu per ajudar l'economia real del Principat amb les diferents pròrrogues de les mesures serà un element essencial per a la recuperació post-pandèmia.

Fins al 30 de novembre de 2020, els bancs havien gestionat més de 1.800 operacions per posar a disposició **134 milions d'euros en crèdits tous** avalats pel Govern. Pel que fa a les carències de les quotes mensuals de préstecs i hipoteques, fins a la mateixa data s'havien tramitat unes **350 peticions per un volum de**

gairebé 122 milions d'euros. D'aquest import, el 20% fa referència a les carències legals, és a dir, les que es van aplicar segons les condicions que va fixar per llei el Govern, mentre que el 80% restant correspon a les carències sectorials que van oferir els bancs com a mesura suplementària.

Des del principi de la crisi, la banca va posar-se a disposició de les autoritats i, tenint en compte el coneixement que tenen els bancs dels mercats internacionals i de les regulacions per les quals es regeixen, van ajudar –juntament amb d'altres institucions– a implementar noves normatives que no existien al país, com ara la dels expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO). També van atorgar una nova pòlissa de crèdit al Govern per valor de 50 milions d'euros i van gestionar la nova emissió de deute públic per fer front a les necessitats immediates de la pandèmia. Però a més, els bancs van fer una **aportació directa de 430.000 euros** a través dels comptes de solidaritat que es van obrir per canalitzar les donacions de la ciutadania, a banda de posar en marxa altres accions puntuals per aportar recursos a infraestructures com els *stop-labs*, tot plegat per contribuir a l'estabilització de la crisi.

Els bancs han tramitat carències de les quotes dels préstecs per un volum de gairebé 122 milions d'euros

Internament, la banca andorrana no ha aplicat cap ERTO als seus treballadors, no s'han produït acomiadaments, i la majoria d'entitats no ha sol·licitat les rebaixes dels lloguers dels immobles que el Govern va decretar. Així, tot i que l'entorn és complex, s'ha intentat evitar prendre mesures que poguessin perjudicar els treballadors del sector o els recursos públics del país.

Amb l'esclat de la pandèmia, els bancs van prendre ràpidament totes les mesures necessàries per preservar la salut i la seguretat tant del personal com dels clients. I gràcies al procés de digitalització iniciat ja fa anys, que ha suposat una transformació interna molt profunda, es va poder continuar **garantint el servei a través del teletreball** i sense deixar d'acompanyar el client per atendre les seves necessitats. Passat el període de confinament total, a més, es va oferir als treballadors la màxima flexibilització i la possibilitat de continuar treballant des de casa. Avui dia, un alt percentatge del personal continua desenvolupant la seva tasca telemàticament, amb tots els mitjans necessaris a disposició, sense que l'operativa de les entitats se n'hagi ressentit. Amb tot, la pandèmia ha eviden-

ciat que fa tan sols uns anys no hagués estat possible mantenir l'activitat sense presencialitat, com també la necessitat d'accelerar aquest procés de digitalització, ja no només en el sector bancari sinó en tots els sectors de l'economia.

De tota aquesta implicació, encaminada a alleugerir el gran pes que ha hagut de suportar l'Estat per minimitzar les conseqüències econòmiques de la pandèmia, se'n desprèn **que la banca ha estat i és part de la solució a la crisi**, a diferència d'altres crisis econòmiques mundials en què el sector financer podia haver format part del problema. En aquest cas, el sector està demostrant que pot treballar amb una sola veu i en col·laboració amb el Govern per mitigar l'impacte que ha provocat la pandèmia i contribuir al procés de recuperació del país. I és que des del sector consideren que aquest paper facilitador és totalment lògic i necessari perquè no cal perdre de vista que si el país té un problema, el sector financer també, de manera que davant d'aquesta crisi, la banca no podia concebre una resposta diferent a la de l'entesa i la generositat.

Els reptes de futur de la banca andorrana

La crisi econòmica derivada de la pandèmia ha posat en valor la importància de disposar d'un sector bancari propi, que està al costat del país i de la seva gent, que facilita liquiditat i aporta solucions. L'estabilitat del sector financer andorrà resulta ser, en conseqüència, un factor de gran importància, no només per al creixement econòmic i el desenvolupament de la societat, sinó també per garantir la sostenibilitat i la sobirania d'Andorra.

Per poder continuar mantenint l'estabilitat i la competitivitat del sector bancari, i així continuar contribuint positivament a l'economia andorrana, és necessari **aconseguir l'accés a la provisió de liquiditat del Banc Central Europeu**, de manera que aquest pugui arribar a ser el prestador d'última instància del sistema. Això, a banda de facilitar-li accés a finançament, milloraria la percepció internacional que es té de la plaça andorrana i li permetria competir en igualtat de condicions amb la resta d'Europa.

Precisament, aquesta necessitat de poder competir en igualtat de condicions a l'entorn europeu pren encara més importància en el context de l'Acord d'Associació amb la Unió Europea. En aquest escenari, i encara que es poguessin establir períodes transitoris llargs que moderessin l'impacte inicial d'aquesta més gran integració, entitats europees podrien començar a operar a

Andorra fins i tot sense establir-s'hi, atès que la "lliure prestació de serveis" els permetria oferir i prestar serveis financers sense tenir establiment.

Així doncs, l'accés a la provisió de liquiditat del Banc Central Europeu és una condició necessària però no suficient, i caldrà també que en la negociació de l'Acord d'Associació el sistema financer andorrà disposi dels mecanismes escaients per continuar sent competitiu en el nou entorn. Un dels elements necessaris per preservar l'estabilitat del sector és **l'exclusió de l'activitat bancària del passaport comunitari** mentre no es pugui garantir una capacitat competitiva adequada davant les grans entitats bancàries europees.

La banca andorrana ha sabut adaptar-se i fins i tot avançar-se als canvis al llarg dels seus més de vuitanta anys d'història, és un sector preparat i qualificat per fer dels reptes oportunitats, fins i tot en els pitjors escenaris. La **sostenibilitat i diversitat del sistema financer andorrà** no només és una condició *sine qua non* per a la prosperitat econòmica d'Andorra, sinó també una condició imprescindible per a l'estabilitat social i per a la sobirania econòmica i política del nostre país. I amb això també es treballa des de **l'Associació de Bancs Andorrans**, per ajudar a fer més competitiu el sistema bancari andorrà amb la voluntat que pugui continuar sent un motor econòmic i social del nostre país.

Andorran Banking
Associació de Bancs Andorrans